

Gladheidbestrijdingsplan
GEMEENTE OEGSTGEEST

Team Beheer en Onderhoud
11 november 2025

Inhoud

1. Aanleiding	
1.1 Looptijd	3
2 Juridische aspecten	4
2.1 Zorgplicht en aansprakelijkheid	4
2.2 ARBO-aspecten	5
2.2.1 Arbeidstijdenwetgeving	5
2.2.2 Arbo-wet & Veiligheid	6
3 Uitvoering	7
3.1 Soorten gladheid	7
3.2 Gladheidperiode	7
3.3 Organisatie	7
3.3.1 Samenwerking met gemeenten in de regio	7
3.4 Strooiprincipe	7
3.5 Alarmering	8
3.6 Vastleggen van gegevens	8
3.7 Uitrust- en strooitijden	8
3.8 Routes en strooilocaties	8
3.8.1 Doorgaande wegen en busroutes	8
3.8.2 Fietspaden	9
3.8.3 Bruggen	9
3.8.4 Voetpaden	9
3.9 Extreme gladheid met risico	9
3.10 Sneeuwruimen	9
3.11 Strooien voor derden	9
3.12 Strooizout	9
3.13 Communicatie	10
3.14 Aanpassing beleid in uitzonderlijke gevallen	10
4 Strooiapparatuur	11
5 Evaluatie	11

1 Aanleiding

Het is belangrijk dat wegen het hele jaar door veilig kunnen worden gebruikt. Volgens de Wegenwet en de Wegenverkeerswet ligt de zorgplicht voor het wegonderhoud bij de wegbeheerder. De wetgever heeft daarbij bepaald dat de wegbeheerder al het redelijke moet doen om gevaar voor de weggebruiker te voorkomen, te beperken of op te heffen. Dit is een inspanningsverplichting. Een onderdeel van deze inspanningsverplichting betreft de bestrijding van gladheid.

Voor een adequate aanpak van de gladheidbestrijding is een gladheidbestrijdingsplan nodig. Bij het opstellen hiervan wordt een zorgvuldige afweging gemaakt tussen de wensen en behoeften van de weggebruiker en de (on)mogelijkheden van de inzet van mensen en middelen. Net als bij andere door de overheid te leveren collectieve diensten, geldt dat de aanbieder keuzes maakt over de inrichting van de dienst en de mate van service of de te leveren kwaliteit. De weggebruiker heeft hier slechts indirect invloed op.

Het gladheidbestrijdingsplan is ook bedoeld om aan te tonen dat gemeente Oegstgeest voldoet aan de eerdergenoemde inspanningsverplichting. Het vertalen van het beleid naar concrete acties resulteert in maatregelen zoals is beschreven in hoofdstuk 3 en strooiroutes die zijn opgenomen in de bijlage. De strooiroutes worden jaarlijks geactualiseerd.

Dit plan is een geactualiseerde versie van het Gladheidbestrijdingsplan uit 2023.

1.1 Looptijd

Het Gladheidbestrijdingsplan treedt jaarlijks in werking op 15 november en is van toepassing tot het einde van het strooiseizoen op 15 maart. Het plan en bijbehorende strooiroutes worden jaarlijks geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd.

2 Juridische aspecten

2.1 Zorgplicht en aansprakelijkheid

De zorg voor het bestrijden van gladheid is een inspanningsverplichting, geen garantieplicht. Met ingang van 1 januari 1992 bestaat op grond van het huidige Burgerlijk Wetboek artikel 6:174 een risicoaansprakelijkheid voor gemeenten ten aanzien van wegen die niet voldoen aan de eisen die men in de gegeven omstandigheden daaraan mag stellen. Het artikel houdt echter ook in dat van de weggebruiker mag worden verwacht dat hij of zij bij winterse omstandigheden met een grote mate van oplettendheid en voorzichtigheid aan het wegverkeer deelneemt.

De zorgplicht van de gemeente gaat dus niet zover dat de veiligheid van de weg te allen tijde gegarandeerd moet worden. Wel dient aangetoond te worden dat de gemeente aan haar zorgplicht voldaan heeft. Ook dit gladheidbestrijdingsplan dient daartoe.

Stoepen vallen buiten het bereik van de gladheidbestrijding. In de huidige situatie is noch de burger, noch de gemeente aansprakelijk als er letsel ontstaat als gevolg van gladheid op stoepen. De gemeente kan geen veegplicht opleggen omdat dit in strijd zou zijn met het internationaal recht; dit zou immers neerkomen op verplichte arbeid. Burgers worden wel geacht hun eigen stoep schoon te houden, dus ook bij sneeuw. Burgers mogen geen gladheid veroorzaken; dit is strafbaar.

De aansprakelijkheid van de wegbeheerder kan op twee gronden worden gebaseerd. Allereerst is dat de verantwoordelijkheid voor gebreken aan de weg en de weguitrusting, zoals opgenomen in artikel 6:174 van het Burgerlijk Wetboek. Dit artikel regelt echter niet de mogelijke verantwoordelijkheid van de wegbeheerder voor zaken en substanties die niet op het wegdek thuishoren, zoals zand en olie, en ook sneeuw, ijsel of rijp. De mogelijke aansprakelijkheid voor ongevallen door zaken op het wegdek dient beoordeeld te worden op basis van artikel 6:162 BW.

Een belangrijk punt bij aansprakelijkheidsstelling is de vraag of er sprake is van verwijtbaarheid van de wegbeheerder. De bewijslast voor het aantonen van verwijtbaarheid ligt in beginsel bij de eisende partij. Vanwege de voorzienbaarheid van gladheid zal de wegbeheerder wel moeten aantonen dat op structurele wijze aan de zorgplicht is voldaan. De gemeente heeft echter een inspanningsverplichting, geen garantieverplichting.

De middelen die de beheerder hiervoor kan aanwenden zijn:

- Een gladheidbestrijdingsplan dat is gepubliceerd
- Een gladheidmeldsystematiek
- Een goede administratie van tijden en gereden routes
- Het voorhanden hebben van goed materieel
- Consistentie in beleid en uitvoering

2.2 **ARBO-aspecten**

Gladheidbestrijding vindt vrijwel altijd plaats onder moeilijke omstandigheden voor het uitvoerende personeel: lage temperaturen, vaak in nachtelijke uren, op soms nog gladde wegen en met agressieve dooimiddelen.

Door diverse innovaties (preventief strooien, gebruik van meteo-applicaties en webapplicaties) is de gladheidbestrijding specialistischer geworden. Met name in combinatie met de normale dagelijkse werkzaamheden kan de gladheidbestrijding leiden tot knelpunten met de Arbeidstijdenwet en de veiligheid voor de medewerkers. De wettelijke voorschriften rond arbeids- en rusttijden zijn in Nederland neergelegd in de Arbeidstijdenwetgeving, de kaders voor de arbeidsomstandigheden van het personeel zijn bepaald in de Arbowet.

2.2.1 **Arbeidstijdenwetgeving**

Deze Arbeidstijdenwetgeving bestaat uit twee onderdelen:

1. de Arbeidstijdenwet (ATW)
2. het Arbeidstijdenbesluit (ATB)

De (publieke of private) organisaties die gladheidbestrijding uitvoeren zijn gehouden aan de voorschriften uit de ATW. In de praktijk voeren deze organisaties de gladheidbestrijding uit door middel van consignatiediensten, die naast de reguliere dagdiensten worden uitgevoerd. De consignatiedienst is een dienst tussen twee normale diensten waarbij de werknemer verplicht bereikbaar moet zijn en zijn bedongen arbeid moet komen verrichten (art. 1:7, onder g. van de ATW).

Volgens de ATW gelden de volgende bepalingen:

- In geval van consignatie geldt de tijd waarin een medewerker oproepen kan worden niet als arbeidstijd;
- Een werknemer mag niet langer dan 13 uur per 24 uur werken, inclusief de uren die voortkomen uit oproepen;
- Per 4 weken mag een medewerker maximaal 14 dagen oproepbaar zijn;
- Per 4 weken moet een werknemer minimaal tweemaal 2 aaneengesloten dagen niet werken en ook niet oproepbaar zijn.

Het Arbeidstijdenbesluit Vervoer (ATB-V) bevat aanvullingen en uitzonderingen op de ATW voor vervoerders en bestuurders. De bestuurders van strooiwagens vallen niet onder de ATB-V omdat de werkzaamheden (de gladheid bestrijden met behulp van zoutstrooiwagens) niet van toepassing zijn op voertuigen die gebruikt worden bij de sneeuw- en gladheidbestrijding, maar deze beschouwd als voertuigen die gebruikt worden in noodsituaties. Voor dit vervoer gelden uitsluitend de regels van de Arbeidstijdenwet. De tachograaf is daarom niet verplicht. Ook is een chauffeursdiploma naast het 'groot' rijbewijs niet nodig voor strooiwagens met een massa van meer dan 7.500 kg.

De medewerkers van de operationele wachtdienst krijgen voor hun werkzaamheden binnen de gladheidbestrijding de volgende vergoedingen:

- Consignatievergoeding (uitbetaling)
- Bij overwerk buiten de feitelijk vastgestelde werktijd worden de gemaakte uren gecompenseerd in tijd (verlof) of wordt de overwerktoeslag uitbetaald

De weersomstandigheden kunnen het noodzakelijk maken dat ook overdag gestrooid wordt. De hiervoor aangewezen medewerkers zullen in dat geval hun reguliere werk onderbreken om te gaan strooien. Hierbij is er geen sprake van consignatie en van arbeid buiten de vastgestelde werktijd. Dit wordt niet 'extra' vergoed.

2.2.2 Arbo-wet & Veiligheid

De veiligheidsaspecten bij gladheidbestrijding hebben betrekking op het materieel en op de uitvoering. Alle medewerkers die worden ingezet voor de gladheidbestrijding dienen officieel te zijn opgeleid via een erkende opleider. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke verplichting. Voor de start van het strooiseizoen wordt daarnaast met alle betrokkenen de strooiprocedure doorlopen en tot eventuele aanpassingen besloten.

3 Uitvoering

3.1 Soorten gladheid

Er zijn vier verschillende gladheidstypen te onderscheiden:

1. Opvriezing en condensatie
2. IJzel
3. Hagel
4. Sneeuwval

Opvriezing, condensatie en ijzel komen het meeste voor en zijn goed te bestrijden. Hagel kan kortdurend zijn en is daarom soms moeilijk te bestrijden. Bij grote sneeuwval werkt het strooizout minder goed waardoor het noodzakelijk is eerst de sneeuw te verwijderen.

3.2 Gladheidperiode

De periode waarin de strooidienst operationeel is loopt van 15 november van enig jaar tot en met 15 maart van het daaropvolgende jaar.

3.3 Organisatie

De gladheidbestrijding wordt verzorgd door de afdeling Beheer en Onderhoud van de gemeente Oegstgeest. In de gladheidperiode zijn er telkens één coördinator en drie strooiploegen van twee medewerkers oproepbaar. De ingeroosterde medewerkers hebben een continue bereikbaarheidsplicht. De beslissing om te gaan strooien of sneeuwruimen wordt genomen door de dienstdoende coördinator. Ten behoeve van de gladheidbestrijding (inclusief het "paraat staan") geldt een apart vergoedingensysteem.

3.3.1 Samenwerking met gemeenten in de regio

Met gemeenten uit de regio (Leiderdorp, Zoeterwoude, Leiden, Rijnsburg) vindt incidenteel overleg plaats. Zo worden de grensgebieden besproken om ervoor te zorgen dat bepaalde gebieden niet worden vergeten of dubbel bestrooid worden.

3.4 Strooiprincipe

De gemeente Oegstgeest bestrijdt primair uitsluitend de gladheid op doorgaande wegen, busroutes en fietspaden die in het beheer van de gemeente zijn.

De gladheid wordt bestreden volgens de zogeheten natzoutmethode. Dit is een mengsel van droog zout en pek. Natzout hecht zich snel aan het wegdek, waardoor de eventuele gladheid zo snel en efficiënt mogelijk bestreden wordt. In de gemeente Oegstgeest wordt daarmee een preventief strooi beleid gehanteerd, waarmee de kans op gladheid in korte tijd aanzienlijk wordt verkleind.

Echter bij sneeuwval is de werking van het strooizout pas optimaal als er veel (auto)verkeer op de weg aanwezig is. Het rijden over de weg zorgt dat sneeuw en zout zich met elkaar vermengen. Het strooien van woonstraten en trottoirs heeft in deze situatie weinig tot geen effect. Daarnaast zou het te lang duren en erg kostbaar zijn om elke weg in Oegstgeest te strooien, waarvoor ook het personeel en materieel ontbreken.

3.5 Alarmering

De beslissing tot het in gang zetten van een uitruk kan op verschillende manieren tot stand komen:

1. Op basis van de specifieke weerinformatie van DTN Roadmaster
2. Op basis van contact met de meteoroloog van dienst van DTN Roadmaster
3. Op basis van eigen waarneming van de coördinator
4. Op basis van een oproep van de politie

De afdeling Beheer en Onderhoud is geabonneerd op weergegevens van een meteorologisch bureau, momenteel DTN Roadmaster. Op elk moment kan via de internetsite van DTN Roadmaster de gladheidverwachting voor de regio Oegstgeest worden bekeken. De meteorologen van DTN Roadmaster werken deze site dag en nacht 7 dagen per week bij.

DTN Roadmaster waarschuwt de dienstdoende coördinator van de gladheidbestrijding via zijn mobiele telefoon wanneer er kans is op gladheid in de regio Oegstgeest. Ook kan de dienstdoende coördinator telefonisch overleg voeren met de meteoroloog van dienst van DTN Roadmaster over de komende weersomstandigheden.

3.6 Vastleggen van gegevens

De gehele gladheidperiode kunnen de weergegevens opgevraagd worden bij DTN Roadmaster - ook weergegevens uit het verleden. Ook de gegevenshistorie van het Gladheid Meld Systeem (GMS) kan tot 48 uur worden opgevraagd uit het centrale systeem van DTN Roadmaster. De daadwerkelijke strooiacties worden via de urenregistratie van de dienstdoende medewerkers geadministreerd als deze buiten kantooruren plaatsvinden. Ook dient na een strooiactie het logboek door de coördinator op de website van DTN Roadmaster ingevuld te worden.

3.7 Uitruk- en strooitijden

Met uitruktijd wordt bedoeld de tijd tussen het moment waarop wordt besloten tot een strooiactie over te gaan en het moment waarop de strooiauto de poort van het opslagterrein verlaat. Met strooitijd wordt bedoeld de tijd tussen het moment waarop de strooiauto de poort van het opslagterrein verlaat en het moment dat de laatste vierkante meters van de strooiroute zijn gestrooid. Het streven is één route binnen twee en een half uur af te ronden.

3.8 Routes en strooilocaties

3.8.1 Doorgaande wegen en busroute

De doorgaande wegen en busroute hebben samen met de fietspaden, de hoogste prioriteit, en worden indien nodig ook 's nachts en in het weekend gestrooid. Voor het strooien van de doorgaande wegen en busroutes wordt gebruik gemaakt van een vrachtauto waarop een zoutstrooier, en met hevige sneeuwval een schuiver (ploeg), gemonteerd is. Om in staat te zijn alles daadwerkelijk preventief – voor het optreden van de gladheid - te strooien, is het noodzakelijk dat de wegen- en busroute een maximale strooilengte heeft van 2,5 uur rijden. De strooiroutes zijn te raadplegen op de gemeentelijke website via <https://www.oegstgeest.nl/inwoners/wegen-verkeer-en-vervoer/gladheidsbestrijding>.

3.8.2 **Fietspaden**

Er zijn twee verschillende strooiroutes voor fietspaden: één route voor Haaswijk, Poelgeest en Nieuw Rhijngest (buiten route) en één route voor het oude dorp (binnen route). Voor het strooien van de fietspaden zijn twee pick-ups uitgerust met een zoutstrooier. Er wordt zowel tijdens als buiten kantooruren (werktijd) gestrooid. Om in staat te zijn alles daadwerkelijk preventief – voor het optreden van de gladheid - te strooien is het noodzakelijk dat de strooiroutes voor de fietspaden een maximale strooilengte hebben van 2,5 uur rijden.

3.8.3 **Bruggen**

Vaak komt het voor dat alleen de bruggen gestrooid hoeven te worden, aangezien gladheid op bruggen eerder voorkomt. Over het algemeen wordt hiervoor een pick-up ingezet. Bruggen worden zowel tijdens als buiten kantooruren (werktijd) gestrooid.

3.8.4 **Voetpaden**

De Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de gemeente Oegstgeest legt niet langer de verplichting op aan de hoofdbewoner/hoofdgebruiker van een woning om het voetpad voor de woning bij gladheid begaanbaar te houden. Wel verbiedt de APV het lozen van water op openbare verhardingen bij kans op gladheid of opvriazing.

3.9 **Extreme gladheid met risico**

Een aantal doorgaande (klinker)wegen en bruggen in Oegstgeest kan onder bepaalde omstandigheden zo glad zijn dat ook strooivoertuigen deze niet kunnen strooien zonder hoog risico. Als uiterste mogelijkheid worden deze wegen handmatig gestrooid.

3.10 **Sneeuwruimen**

Bij sneeuw heeft het strooizout minder effect. Om deze reden dienen de te strooien wegen eerst zoveel mogelijk sneeuwvrij gemaakt te worden en kan alleen curatief gestrooid worden. De werking van het strooizout is in deze situatie pas optimaal als er veel (auto)verkeer op de weg aanwezig is. Het rijden over de weg zorgt dat bij blijvende sneeuwval de sneeuw en zout zich met elkaar vermengen.

De vrachtauto die geschikt is voor het strooien van de doorgaande wegen en busroutes wordt bij sneeuw voorzien van een sneeuwschuif (ploeg). Vóór de pick-ups die de fietspaden strooien, rijdt bij sneeuw een trekker met aangehangen rolbezem uit. De trekker met rolbezem veegt het fietspad schoon waarna de pick-up/zoutstrooier zout op het fietspad brengt.

3.11 **Strooien voor derden**

De gemeente strooit geen privéterreinen tenzij hier specifieke afspraken over zijn gemaakt.

3.12 **Strooizout**

Om wegen en fietspaden in Oegstgeest veilig te houden tijdens winterse omstandigheden, kiest de gemeente voor natzout bij gladheidsbestrijding. Dit middel heeft meerdere voordelen ten opzichte van gewoon strooizout. Natzout werkt direct en blijft langer effectief, waardoor er minder vaak gestrooid hoeft te worden. Bovendien is er voor hetzelfde resultaat minder zout nodig dan bij droog zout.

Doordat natzout zich meteen aan het wegdek hecht, waait het niet zomaar weg. Hierdoor komt er aanzienlijk minder zout terecht in de berm of in het oppervlakte- en grondwater. Dat is niet alleen gunstig voor de planten en dieren in onze omgeving, maar ook voor de kwaliteit van het milieu in bredere zin.

Met het gebruik van natzout combineren we verkeersveiligheid en bereikbaarheid met een

bewuste keuze voor duurzaamheid. Op deze manier zorgen we ervoor dat wegen en fietspaden veilig begaanbaar blijven, terwijl de impact op natuur en milieu zo klein mogelijk wordt gehouden.

3.13 Communicatie

Op de website van de gemeente Oegstgeest wordt dit gladheidbestrijdingsplan met de bijbehorende strooiroutes gepubliceerd. Jaarlijks aan het begin van het strooiseizoen wordt een nieuwsbericht over de gladheidbestrijding gepubliceerd in zowel de Oegstgeester Courant als op de website van de gemeente Oegstgeest. Ook wijzigingen en actuele zaken met betrekking tot het strooi beleid worden zo spoedig mogelijk gecommuniceerd.

3.14 Aanpassing beleid in uitzonderlijke gevallen

In het uitzonderlijke geval van een tekort aan strooizout, of wanneer andere onvoorziene omstandigheden ertoe dwingen het strooi beleid gedurende het strooiseizoen aan te passen, kan worden afgeweken van de uitgangspunten in dit gladheidbestrijdingsplan. Mogelijke maatregelen die kunnen worden getroffen zijn het niet langer strooien van wegen die wel in de vastgestelde strooiroutes staan of het strooien met een mengsel van zand en zout of zelfs met alleen zand. De wegen zoals opgenomen in strooiroute 'A' voor de doorgaande wegen en de busroutes hebben hierbij de hoogste prioriteit. Er zal zo lang mogelijk worden getracht om eveneens de fietspaden te strooien.

Deze incidentele aanpassingen in het strooi beleid worden gepubliceerd in zowel de Oegstgeester Courant als op de website van de gemeente Oegstgeest. Ook worden er bij de gemeentegrens borden "beperkt strooi regime" langs de weg geplaatst waarop de beperkingen in het strooi beleid worden verkondigd. Tot slot zal bij de publicatie van bovengenoemd nieuwsbericht aandacht gevraagd worden voor het door de burgers zelf strooien van het trottoir bij hun huis.

4 Strooiapparatuur

Zoutstrooier	Aanschaf jaar	Levensduur	Vervangen in
Nido Stratos B40-36 Wegen	2025	15	2040
Nido Stratos B40-36 Wegen	2025	15	2040
Nido Stratos B06L fietspaden	2025	15	2040
Nido Stratos B06L fietspaden	2025	15	2040
Zoutmenginstallatie	2025	15	2040

5 Evaluatie

De laatste stap in het cyclische proces van planvorming en uitvoering is de evaluatie van de werkzaamheden op het gebied van de gladheidbestrijding. De evaluatie vindt in het algemeen aan het eind van het strooiseizoen plaats. Het initiatief wordt genomen door de gladheidcoördinator van Team Beheer & Onderhoud. Er zijn twee evaluatierondes: één ronde met de beheerders en coördinatoren en een tweede ronde met de betrokken medewerkers van de uitvoering.

Punten die besproken worden zijn bijvoorbeeld:

- Juridische aspecten (klachten en eventuele schadeclaims);
- Arbo en veiligheid (werkzaamheden uitgevoerd volgens plan en rooster, gesignaleerde veiligheidsrisico's);
- Organisatie (verantwoordelijkheden duidelijk, normen gehaald voor wat betreft alarmering);
- Communicatie (alle betrokkenen op de hoogte, afstemming met andere beheerders);
- Financiën (gemaakte kosten, verhouding tot budgetten).

Onderdeel van de evaluatie is een overleg met de uitvoerende medewerkers. Belangrijk gespreksonderwerp is het bepalen van verbeterpunten. De evaluatie wordt schriftelijk vastgelegd en wordt in het eerstvolgende uitvoeringsplan verwerkt.

Ook bij aanvang van het strooiseizoen vindt uitgebreid overleg met de medewerkers plaats. Besproken wordt of alle routes nog voldoen en bij iedereen bekend zijn.